

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

СІЧЕНЬ 2019 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою
на підставі матеріалів,
зібраних у січні 2019 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
Кримської правозахисної групи

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з тематичними оглядами та статтями Крим-
ської правозахисної групи

ЗМІСТ

1. ВСТУП	2
2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА	3
Право на свободу та особисту недоторканність.....	3
Обшуки та затримання.....	3
Політично мотивоване кримінальне переслідування.....	4
«Справа кримських мусульман».....	4
Справа Таблігі Джамаат.....	5
«Справа українських диверсантів».....	5
Справа Володимира Балуха.....	5
Справа Веджіє Кашка.....	6
Справа Едема Бекірова.....	6
Справа батальйону Челебіджіхана.....	6
Умови утримання в місцях несвободи.....	7
Тиск на адвокатів.....	7
Свобода слова та висловлювання думок.....	8
Свобода мирних зібрань.....	9
Свобода совісті та релігії.....	9
3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	10
Конвенція (III) про поводження з військовополоненими.....	10
Конвенція (IV) про захист цивільного населення під час війни.....	10
Призов осіб, котрі мешкають на окупованій території, до збройних сил.....	10
держави, що окупує, а також пропаганда служби у збройних силах	
4. ДОДАТКИ	12

1. ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

ОБШУКИ ТА ЗАТРИМАННЯ

11 січня в смт. Роздольне сталися обшуки у будинках трьох кримських татар — **Османа Османова, Ернеста Алієва та Сервера Барієва** — за підозрою в участі в організації «Хізб ут-Тахрір». Обшук вчиняли співробітники Центрального управління МВС РФ з боротьби з екстремізмом (Центр Е). Вони перевіряли книги, передусім ісламську літературу. Один з тих, кого обшукували, повідомив, що під час обшуку перед будинком було багато озброєних людей.

За інформацією КПГ, представники «Центру Е» надали лише постанову «суду» про проведення обстеження приміщення, але не обшуку. Під час обстеження нічого не знайшли та звинувачень не пред'явили.¹

23 лютого в мікрорайоні Сімферополя Фонтани відбувся обшук у будинку Аріфових. За інформацією активістів, обшук стався через кримінальну справу щодо **Евеліни Аріфової**. Під час обшуку було вилучено планшет.

23 січня в смт. Красногвардійське відбувся обшук у будинку Ельміри Абултарової через кримінальну справу щодо її сина **Бекіра Абультарова**. Під час обшуку було вилучено ноутбук і мобільні телефони.²

Евеліни Аріфової та Бекіра Абультарова під час обшуку вдома не було. Співробітники ФСБ повідомили, що їх звинувачують за ч. 2 ст. 208 КК РФ (*участь у незаконному збройно-му формуванні*). За заявою ФСБ РФ, їх підозрюють в участі у батальйоні ім. Н. Челебіджіхана, що перебуває в Херсонській області.³

27 січня співробітники МВС РФ затримали в Сімферополі мешканця Криму, громадянина України **Максима Сокурєнка**, котрий облив червоною фарбою скульптурну групу, що символізує російських військових — учасників окупації Криму в 2014 року. Прес-служба МВС РФ в Криму повідомила, що Сокурєнко взятий під варту та стосовно нього відкрито кримінальну справу за ч. 2 ст. 214 КК РФ (*Вандалізм*).⁴ Скульптуру відчистили від фарби за кілька годин. 29 січня суддя «Центрального районного суду Сімферополя» Евеліна Федоренко задовольнила клопотання слідчого А.І. Говорунова про взяття під варту Максима Сокурєнка.⁵

¹ КПГ | Обшуки під виглядом обстеження житла можуть вчинити у будь-кого в Криму, — правозахисники: <https://crimeahrg.org/obyiski-pod-vidom-obsledovaniy-zhilishha-mogut-provesti-u-lyubogo-v-kryimu-pravozashhitnik/>

² <https://www.facebook.com/crimeahrg/posts/2233776636907965>

³ КПГ | Під час обшуків у кримчан вилучили телефони, планшет і ноутбук: <https://crimeahrg.org/vo-vremya-obyiskov-u-kryimchan-izyali-telefoniyi-planshet-i-noutbuk/>

⁴ «МВС РФ по Республіці Крим» | Порушено кримінальну справу щодо чоловіка, підозрюваного у вчиненні акту вандалізму: <https://82.xn--b1aew.xn--p1ai/news/item/15634487/>

⁵ «Центральний районний суд Сімферополя» | Список справ, призначених до слухання на 29.01.2019. Справа 3/1-14/2019: https://centr-simph--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=29.01.2019

ПОЛІТИЧНО МОТИВОВАНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

«СПРАВА КРИМСЬКИХ МУСУЛЬМАН»

У січні загальна кількість позбавлених волі у «справі кримських мусульман» — 29 осіб.

- **Руслан Зейтуллаєв, Рустем Ваїтов, Нурі Примов, Ферат Сайфуллаєв:** ухвалено обвинувальні вироки, перебувають у колоніях на території РФ;
- **Інвер Бекіров, Вадим Сірук, Муслім Алієв, Емір-Усеїн Куку, Рефат Алімов, Арсен Джеппаров, Енвер Мамаєв, Ремзі Меметов, Зеврі Абсеїтов, Рустем Абільтаров:** справа розглядається у суді РФ, утримуються у СІЗО Ростова-на-Дону;
- **Теймур Абдуллаєв, Рустем Ісмаїлов, Аїдер Саледінов, Узеїр Абдуллаєв, Еміль Джемаденов, Марлен Асанов, Сейран Салієв, Мемет Белялов, Тимур Ібрагімов, Сервер Закірьяєв, Ернес Аметов, Енвер Сейтосманов, Сервер Мустафаєв, Едем Смаїлов:** справа на стадії досудового дізнання, утримуються у СІЗО Сімферополя.

Усіх звинувачують в участі у «Хізб ут-Тахрір» за ч. 1 ст. 205.5 КК РФ (*Створення терористичної організації*) та/або ч. 2 ст. 205.5 КК РФ (*Участь у терористичній організації*). Пізніше декотрим з фігурантів висунули звинувачення за ст. 278 КК РФ (*Насильницьке захоплення влади чи насильницьке утримання влади*).

- **Наріман Мемедемінов** звинувачується за публікацію відео з символікою «Хізб ут-Тахрір» за ч. 2 ст. 205.2 КК РФ (*Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності, публічне виправдання тероризму чи пропаганда тероризму*).

10 січня адвокати повідомили, що ФСБ РФ змінило обвинувачення **Інверу Бекірову** з ч. 2 ст. 205.5 КК РФ (*участь у терористичній організації*) на ч. 1 ст. 205.5 КК РФ (*організація діяльності терористичної організації*).⁶ Це тягне за собою збільшення терміну позбавлення волі на випадок ухвалення обвинувального вироку.

11 січня суддя «ВС РК» Неля Фаріна залишила чинним рішення про утримання **Нарімана Мемедемінова** під вартою до 16 грудня 2018 року. На цей момент Мемедемінову вже було ухвалено нове рішення про продовження терміну утримання під вартою до 15 лютого 2019 року,⁷ тобто розгляд апеляції був лише формальністю. 18 січня «суддя ВС РК» Людмила Капустіна залишила чинним рішення про утримання під вартою активіста до 15 лютого 2019 року.⁸

16 січня судді «ВС РК» Алла Овчинникова та Юрій Латинін залишили чинною постанову про утримання під вартою **Мемета Белялова та Сейрана Салієва** до 9 лютого 2019 року.⁹ 17 січня суддя «ВС РК» Олена Міхалькова ухвалила аналогічне рішення щодо **Марлена Асанова**.¹⁰

22 січня суддя «ВС РК» Тетяна Мельник залишила чинним рішення про утримання під вартою **Едема Смаїлова та Сервера Мустафаєва** до 9 грудня 2018 року. На той момент

⁶ Крим.Реалії | Російське слідство пред'явило нове обвинувачення фігурантам ялтинської «справи Хізб ут-Тахрір»: <https://ru.krymr.com/a/news-delo-hizb-ut-tahrir-yalta-novoe-obvinenie/29702267.html>

⁷ «ВС РК» | Список справ, призначених до слухання на 11.01.2019. Справа 22К-150/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=11.01.2019

⁸ «ВС РК» | Список справ, призначених до слухання на 18.01.2019. Справа 22К-287/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=18.01.2019

⁹ «ВС РК» | Список справ, призначених до слухання на 16.01.2019. Справа 22К-122/2019 и 22К-124/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=16.01.2019

¹⁰ «ВС РК» | Список справ, призначених до слухання на 17.01.2019. Справа 22К-123/2019 и 22К-285/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=17.01.2019

їм вже ухвалили нове рішення щодо продовження терміну утримання під вартою до 9 лютого 2019 року, а цей розгляд був лише формальністю.¹¹

21 січня у Північно-Кавказькому окружному військовому суді відбулося перше судове засідання у справі **Теймура Абдуллаєва, Узеїра Абдуллаєва, Рустема Ісмаїлова, Еміля Джамеденова та Айдера Саледінова**. Справу розглядає колегія, очолювана Анатолієм Колесником.

СПРАВА ТАБЛІГІ ДЖАМААТ

22 січня суддя «СВ РК» Сергій Погребняк ухвалив вироки фігурантам справи за звинуваченням в участі у релігійній організації «Таблігі Джамаат». **Арсен Кубедінов, Сейран Мустафаєв і Талят Абдурахманов** засуджені до 2 років і 6 місяців позбавлення волі умовно за ч. 2 ст. 282.2 КК РФ (*участь в організації, визнаній екстремістською*), **Ренат Сулейманов** — до 4 років позбавлення волі в колонії загального режиму за ч. 1 ст. 282.2 КК РФ (*створення організації, визнаної екстремістською*).¹²

Усі четверо мусульман були затримані у січні 2017 року. Ренат Сулейманов увесь цей час перебував у СІЗО Сімферополя.

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

У січні **13 осіб**, котрих ФСБ, затримавши, звинуватила «у підготовці диверсій та шпionaжі», перебувають в ув'язненні: **Євген Панов, Андрій Захтей, Редван Сулейманов, Володимир Присич, Володимир Дудка, Дмитро Штибліков, Олексій Бессарабов, Глеб Шаблій, Олексій Стогній, Геннадій Лімешко, Ганна Сухоносова, Дмитро Довгополов, Костянтин Давиденко, Юнус Машаріпов**. У цих справах зафіксовано незаконні методи вчинення слідства та застосування тортур для отримання свідчень зізнання.

10 січня Ігор Котелянець повідомив, що його брат **Євгена Панова** етапують з Тюменської області до Омську.¹³ 23 січня, за його словами, українець ще перебував у Тюмені.¹⁴ 29 січня Ігор Котелянець повідомив, що Євген Панов знаходиться у СІЗО Омська.¹⁵

22 січня у «Севастопольському міському суді» під час слухання у справі **Володимира Дудки та Олексія Бессарабова** був допитаний Олексій Бессарабов. Він заявив, що повністю заперечує свою провину.¹⁶

СПРАВА ВОЛОДИМИРА БАЛУХА

25 січня суддя «Керченського міського суду» Олександр Ковальов відмовив у задоволенні клопотання захисту українського активіста Володимира Балуха про його умовно-дострокове

¹¹ «ВС РК» | Список справ, призначених до слухання 22.01.2019. Справа 22К-285/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=22.01.2019

¹² «ВС РК» | Список справ, призначених до слухання на 22.01.2019. Справа 1-1/2019(1-20/2018); https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=22.01.2019

¹³ <https://www.facebook.com/crimeahrg/posts/2225863854365910>

¹⁴ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=10216052111769103>

¹⁵ <https://www.facebook.com/crimeahrg/photos/a.1677121552573479/2237481753204120/>

¹⁶ Крим.Реаліті | Фігурант «справи українських диверсантів» на суді в Криму заявив про невинуватість — адвокат: <https://ru.krymr.com/a/news-delo-ukrainskih-diversantov-bessarabov-v-sude-zayavil-o-nevinovnosti/29724227.html>

звільнення. Формальним приводом відмови було названо те, що він перебуває у колонії менше 6 місяців, і за цей період його особа недостатньо вивчена.¹⁷

СПРАВА ВЕДЖІЄ КАШКА

Бекір Дегерменджі, Асан Чапук, Кязім Аметов і Руслан Трубач були затримані 23 листопада 2017 року за сфабрикованим звинуваченням у здирицтві грошей у громадянина Туреччини. Під час затримання померла ветеран кримськотатарського руху Веджіє Кашка, котрій, за словами затриманих, громадянин Туреччини мав повернути заборговані гроші.

24 січня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Михайло Білоусов змінив запобіжний захід **Бекіру Дегерменджі, Казіму Аметову та Руслану Трубачу** з утримання під вартою на домашній арешт.¹⁸

СПРАВА ЕДЕМА БЕКІРОВА

10 січня суддя «ВС РК» Тимур Слезько залишив чинним рішення про утримання під вартою **Едема Бекірова** до 11 лютого 2019 року. 15 січня Едема Бекірова вивезли з СІЗО на медичний огляд до лікарні.¹⁹ Адвокат О. Ладін повідомив, що Бекірова розмістили у відділенні ендокринології.²⁰

Едем Бекіров, кримськотатарський активіст Херсонської області, був затриманий 12 грудня на в'їзді до Криму, звинувачується за ч. 2 ст. 222 і ч. 2 ст. 222.1 (Незаконне збереження та переміщення вибухових речовин і боєприпасів). За версією ФСБ, Едем Бекіров навесні 2018 року завіз до Криму 12 кг тротилу та 200 патронів до вогнепальної зброї, проте доказів його причетності до «знайденого» схрону не надано.

СПРАВА БАТАЛЬЙОНУ ЧЕЛЕБІДЖІХАНА

У січні в Криму було вчинено 2 обшуки, 1 затримання та ухвалено 1 вирок у рамках кримінальних справ проти кримчан за ст. 208 КК РФ (*Участь у збройному формуванні, не передбаченому федеральним законом, а також участь на території іноземної держави у збройному формуванні, не передбаченому законодавством цієї держави, з цілями, що протирічать інтересам РФ*). Їх звинуватили в участі у «Кримськотатарському батальйоні імені Номана Челебіджіхана». Батальйон розташований у Херсонській області поблизу адміністративного кордону з Кримом. КПГ не виявила інформації про участь батальйону у збройних діях на сході України, проте таку «участь» ФСБ визначає як частину звинувачень. На кінець січня КПГ має інформацію про трьох мешканців Криму, котрих позбавили волі за цими обвинуваченнями: **Ділявер Гафаров, Февзі Саганджі та Едем Кадиров**.

¹⁷ КПГ | Керченський «суд» відмовив українському активістові Балуху в умовно-достроковому звільненні: <https://crimeahrg.org/kerchenskiy-sud-otkazal-ukrainskomu-patriotu-baluhu-v-uslovno-dostrochnom-osvobozhdenii>

¹⁸ Крим.Реалії | Суд в Криму відправив під домашній арешт фігурантів «справи Веджіє Кашка» (трансляція) <https://ru.krymr.com/a/news-sud-v-krymu-otpravil-pod-domashnij-arest-figurantov-dela-vedzhie-kashka/29728648.html>

¹⁹ Крим.Реалії | Кримськотатарського активіста Бекірова вивезли з СІЗО до лікарні: <https://ru.krymr.com/a/news-krymskotatarskogo-aktivista-bekirova-vyvezli-iz-sizov-bolnitsu/29710659.html>

²⁰ Крим.Реалії | «Стан поганий, але стабільний». Адвокат відвідав кримськотатарського активіста Бекірова в лікарні: <https://ru.krymr.com/a/news-advikat-posetil-krymskotatarskogo-aktivista-bekirova-v-bolnitse/29713125.html>

18 січня суддя «ВС РК» Андрій Палій залишив чинним рішення щодо продовження терміну утримання під вартою до 24 лютого 2019 року Ділявера Гафарова,²¹ котрий перебуває під вартою з 10 жовтня 2018 року.

23 січня відбулося два обшуки у будинках родичів кримчан, котрих підозрюють в участі у батальйоні.

23 січня суддя «Ленінського районного суду» Іван Удут засудив Февзі Саганджі до 10 років та 6 місяців позбавлення волі за ч. 2 ст. 208 КК РФ через участь у батальйоні Челебіджіхана. За інформацією КПГ, Февзі Саганджі вперше був затриманий у жовтні 2017 року співробітниками ФСБ РФ. У суді він заявив, що до нього застосовувалися тортури з метою примусити його підписати потрібні ФСБ документи. Другий раз його затримали у квітні 2018 року та залишили під вартою. У «суді» він свою провину не визнав.

Февзі Саганджі у 2014 році переїхав до Херсону, де опікувався допомогою переселенцям як волонтер благодійного фонду Херсону «Здоров'я та милосердя».

23 січня російські ЗМІ із посиланням на прес-службу ФСБ РФ повідомили про затримання Едема Кадирова за підозрою в участі у батальйоні Челебіджіхана (ч. 2 ст. 208 КК РФ).²² Того ж самого дня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Віктор Можелянський обрав йому запобіжний захід у формі утримання під вартою терміном на два роки.²³

УМОВИ УТРИМАННЯ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

Оксана Захтей, дружина **Андрія Захтея** (засуджений у «справі українських диверсантів»), повідомила, що 3 січня її чоловіка запроторили до карцеру ВК № 1 Сімферополя. Причин переміщення до карцеру вона не знає.²⁴

Стан здоров'я **Едема Бекірова** не дозволяє утримувати його під вартою. Він має інвалідність 1 групи, страждає на діабет, у нього ампутовано ногу, а також є шунти у серці. 18 січня донька Едема Бекірова Елеонора Бекірова повідомила КПГ, що батькові в лікарні зробили укол інсуліну, протипоказаний йому через проблеми із серцем. 15 січня, перший день свого перебування у лікарні, він знаходився у коридорі, а з 18 січня його перевели до спецблока СІЗО Сімферополя.²⁵

ТИСК НА АДВОКАТІВ

Міністерство юстиції РФ зажадало виключити адвоката Еміля Курбедінова з «Кримської центральної колегії адвокатів» до 1 березня 2019 року. Приводом для виключення Мінюст РФ називає дві адміністративних справи, відкритих в Криму щодо нього за публікації у соціальних мережах, розміщені до 2014 року (*Додаток 1*).

²¹ «ВС РК» | Список справ, призначених до слухання на 18.01.2019. Справа 22К-318/2019: https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=18.01.2019

²² ТАСС | Суд в Криму заарештував підозрюваного в участі у незаконному українському батальйоні: <https://tass.ru/proisshestiya/6032638>

²³ «Київський районний суд Сімферополя» Новина від 23.01.2019: http://kiev-simph.krm.sudrf.ru/modules.php?name=press_dep&op=1&did=137

²⁴ Крим.Реалії | Засудженого в Криму у справі «українських диверсантів» Захтея запроторили до карцеру — дружина: <https://ru.krymr.com/a/news-osuzhdenogo-v-krymu-po-delu-ukrainskih-diversantov-zahteya-pomestili-v-karzer/29691666.html>

²⁵ <https://www.facebook.com/crimeahrg/photos/a.1677121552573479/2231036440515318/>

СВОБОДА СЛОВА ТА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМОК

25 січня під час судового засідання у «Керченському міському суді» «прокурор» та суддя намагалися заборонити проводити аудіозапис засідання одному зі спостерігачів.

26 січня група «Кримська солідарність» повідомила, що МВС РФ відкрило кримінальне провадження проти активіста Нурі Абдурашитова за ч. 2 ст. 17.3 КпАП РФ за відеофільмування у коридорі «Київського районного суду Сімферополя».²⁶ 30 січня у «мировому суді» Сімферополя відбулося перше засідання у цій справі, наступне слухання призначено на 15 лютого 2019 року.²⁷

У січні 2019 року в Криму було припинено кілька кримінальних справ за ст. 282 КК РФ (*Розпалювання ненависті або ворожнечі*) через декриміналізацію цієї статті в РФ.

16 січня слідчий Слідчого комітету РФ Тимофій Пивень припинив кримінальну справу щодо Ісмаїла Рамазанова, котрого звинувачували у створенні інтернет-каналу. Він перебував під вартою у СІЗО з 23 січня до 14 липня 2018 року.²⁸

17 січня припинено кримінальну справу щодо Еліни Мамедової, розпочату за репости у соціальній мережі «ВКонтакте».²⁹

23 січня «суд» за клопотанням ФСВП ухвалив зняти судимість з активістки з Ялти Лариси Китайської, котра була засуджена до двох років позбавлення волі умовно за антиросійські публікації в соціальних мережах.³⁰

25 січня припинено кримінальну справу щодо Гульсум Алієвої.³¹

25 січня припинено кримінальну справу за ст. 282 КК РФ щодо Євгена Каракашева.³² Але активіст продовжує перебувати під вартою в СІЗО, тому що його звинувачують і за ст. 205.2 КК РФ (*Публічні заклики до здійснення терористичної діяльності, публічне виправдання тероризму або пропаганда тероризму*) за перепост у соціальній мережі.

24 січні 2019 року Держдума РФ ухвалила у першому читанні чотири законопроекти: № 606593-7,³³ № 606594-7,³⁴ № 606595-7³⁵ и № 606596-7,³⁶ що передбачають запровадження адміністративної відповідальності для осіб та організацій за поширення невірогідної інформації під виглядом вірогідної, а також інформації, що «вказує явну неповагу у непристойній формі до держави РФ та її органів влади». ЗМІ буде заборонено поширювати таку інформацію. Роскомнагляд отримає повноваження впливати на провайдерів і власників сайтів з метою оперативного блокування такої інформації та видалення її з Інтернету. Відсутність правової визначеності щодо змісту «небажаної» інформації в законопроектах дозволяє вибірково переслідувати за публікації, що не відповідають офіційній позиції влади РФ або містять критику влади.

²⁶ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/778313392536119>

²⁷ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/videos/547228522441738/>

²⁸ Крим.Реалії | У Криму припинили справу звинувачуваного у тероризмі Рамазанова, котрого півроку утримували в СІЗО: <https://ru.krymr.com/a/news-prekratili-delo-protiv-ramazanova/29713452.html>

²⁹ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2468069383266491>

³⁰ КПГ | Лариса Китайська повідомила про зняття з неї судимості: <https://crimeahrg.org/larisa-kitayskaya-soobshhila-o-snyatii-s-nee-sudimosti>

³¹ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2485192974887465>

³² <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2484888648251231>

³³ <http://sozd.parliament.gov.ru/bill/606593-7>

³⁴ <http://sozd.parliament.gov.ru/bill/606594-7>

³⁵ <http://sozd.parliament.gov.ru/bill/606595-7>

³⁶ <http://sozd.parliament.gov.ru/bill/606596-7>

Покарання за невирогідну інформацію, передбачене законопроектами, має форму штрафу для громадян у розмірі від 3 000 до 5 000 рублів; для посадових осіб — від 30 000 до 50 000 рублів, для юридичних осіб — від 400 000 до 1 000 000 рублів з конфіскацією предмета адміністративного правопорушення. За неповагу до суспільства, держави, органів влади передбачається стягнення у розмірі від 1 000 до 5 000 рублів або адміністративний арешт на термін до 15 діб.

СВОБОДА МИРНИХ ЗІБРАНЬ

18 січня «адміністрація» Севастополя відмовила в узгодженні пікету біля пам'ятника Катерині II. Мета пікету — підтримка статусу Курильських островів як території РФ. Де-факто влада заявила, що це місце зайнято новорічною конструкцією, та запропонувала провести пікет на окраїні міста на площі Свободи, що фактично позбавляє зібрання можливості привернути увагу цільової аудиторії.³⁷

СВОБОДА СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ

У січні до «мирових судів» Криму передано 3 кримінальних справи за ст. 5.26 НК РФ (незаконна місіонерська діяльність). Дві справи відкрито щодо громадян і одна — стосовно релігійної організації «Товариство свідомості Крішни міста Севастополь».

³⁷ КПГ | Севастопольська «влада» не погодилася з проханням активістів провести мирне зібрання: <https://crimeahrg.org/sevastopolskie-vlasti-ne-soglasovali-mesto-provedeniya-mirnogo-sobraniya-prorossiyskih-aktivistov/>

3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

КОНВЕНЦІЯ (III) ПРО ПОВЕДІННЯ З ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ

12 січня адвокат М. Полозов повідомив, що попереднє слідство щодо українських військовополонених продовжено до 25 травня 2019 року.³⁸

15 січня судді Лефортовського районного суду Москви Сергій Рябцев, Альбіна Галімова та Олена Канева задовольнили клопотання Слідчого управління ФСБ РФ про проведення слухань у закритому режимі.

15 та 16 січня судді Лефортовського районного суду Москви Сергій Рябцев, Альбіна Галімова та Олена Канева продовжили терміни утримання під вартою для всіх українських військовополонених. 21 моряку термін утримання під вартою продовжений до 24 квітня 2019 року. Андрій Ейдер, Андрій Артеменко та Василь Сорока залишаються в СІЗО до 26 квітня. Під час слухань українських військових утримували у клітці зали суду. Судді відхилили клопотання захисту випустити моряків з кліток.

22 січня адвокат М. Полозов повідомив, що влада РФ досі не надає офіційної відповіді щодо стану здоров'я поранених Андрія Артеменка, Андрія Ейдера та Василя Сороки.³⁹ За інформацією адвоката, у Василя Сороки рухомість руки не відновлюється, пальці не згинаються, набряк не сходить, в руці залишаються уламки.⁴⁰ Адвокат М. Полозов повідомив, що поранені військовополонені Андрій Артеменко, Андрій Ейдер і Василь Сорока 26 лютого були переведені з медсанчастини СІЗО «Матроська тиша» до СІЗО «Лефортово».⁴¹

25 січня адвокат повідомив, що військовополонений Володимир Терещенко утримується у холодній камері з проріхами у стінах, а з моменту затримання йому не надали права на побачення та телефонні дзвінки.⁴²

30 січня адвокат повідомив, що за весь час полону Віктор Безпальченко отримав лише один лист, а його родичі та близькі написали йому багато листів.⁴³

КОНВЕНЦІЯ (IV) ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРИЗОВ ОСІБ, КОТРИ МЕШКАЮТЬ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ, ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ДЕРЖАВИ, ЩО ОКУПУЄ, А ТАКОЖ ПРОПАГАНДА СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

У січні до «судів» Криму передано не менше 5 кримінальних справ, відкритих проти мешканців Криму за ухиляння від служби в ЗС РФ. На кінець січня справи перебувають на стадії судового розгляду.

³⁸ Інтерфакс | Адвокат заявив про продовження терміну слідства у справі затриманих українських моряків: <https://www.interfax.ru/russia/645842>

³⁹ <https://www.facebook.com/nikolay.polozov/posts/2106888399376545>

⁴⁰ <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=2394986810576700>

⁴¹ <https://www.facebook.com/nikolay.polozov/posts/2115473811851337>

⁴² <https://www.facebook.com/anastasia.georgievskaya/posts/2652656711427864>

⁴³ <https://www.facebook.com/oksana.oparenko/posts/2016232695078453>

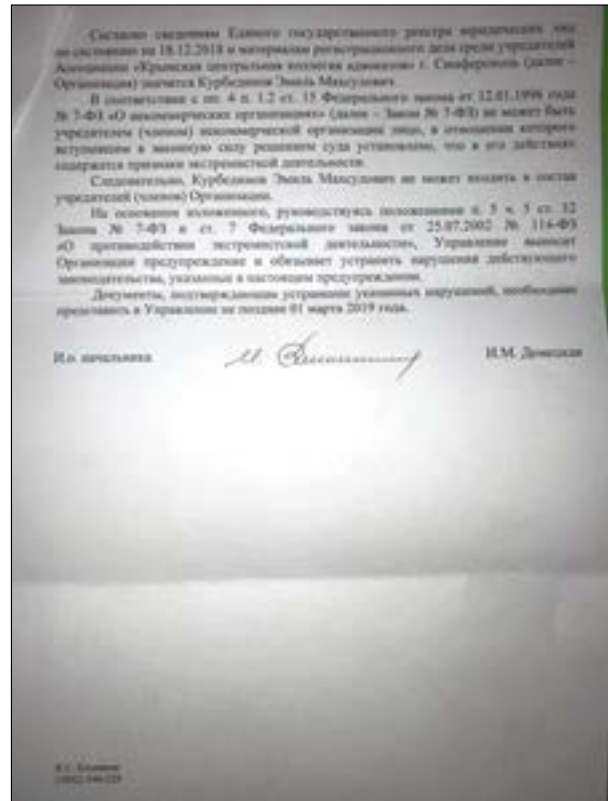
НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Скрипник, координаторка Кримської правозахисної групи;
Віссаріон Асєєв, аналітик Кримської правозахисної групи;
Олександр Сєдов, аналітик Кримської правозахисної групи.

4. ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

Лист Міністерства юстиції РФ з вимогою виключити адвоката Еміля Курбедінова з «Кримської центральної колегії адвокатів», 18 грудня 2018 року